

U 68/2022 rd

Statsrådets skrivelse till riksdagen om förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av rådets förordning (EG) nr 1217/2009 vad gäller omvandling av informationssystemet för jordbruksföretagens redovisningsuppgifter till ett informationssystem för jordbruksföretagens hållbarhet

I enlighet med 96 § 2 mom. i grundlagen översänds till riksdagen Europeiska kommissionens förslag av den 22 juni 2022 till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av rådets förordning (EG) nr 1217/2009 vad gäller omvandling av informationssystemet för jordbruksföretagens redovisningsuppgifter till ett informationssystem för jordbruksföretagens hållbarhet samt en promemoria om förslaget.

Helsingfors den 8 september 2022

Jord- och skogsbruksminister Antti Kurvinen

Avdelningschef Minna-Mari Kaila

8.9.2022

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING OM ÄNDRING AV RÅDETS FÖRORDNING (EG) NR 1217/2009 VAD GÄLLER OMVANDLING AV INFORMATIONSSYSTEMET FÖR JORDBRUKSFÖRETAGENS REDOVISNINGSUPPGIFTER TILL ETT INFORMATIONSSYSTEM FÖR JORDBRUKSFÖRETAGENS HÅLLBARHET

1 Förslagets bakgrund

Europeiska kommissionen lämnade den 22 juni 2022 ett förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av rådets förordning (EG) nr 1217/2009 vad gäller omvandling av informationssystemet för jordbruksföretagens redovisningsuppgifter till ett informationssystem för jordbruksföretagens hållbarhet (COM(2022) 296 final).

Informationssystemet för jordbruksföretagens redovisningsuppgifter (ISJR) är en unik källa till mikroekonomiska uppgifter och redovisningsuppgifter som genereras varje år från mer än 80 000 jordbruksföretag. Kommissionen tillkännagav i strategin *Från jord till bord* (COM(2020) 381 final) sin avsikt att omvandla informationssystemet för jordbruksföretagens redovisningsuppgifter (ISJR) till informationssystemet för jordbruksföretagens hållbarhet (ISJH).

Strävan är att den grundläggande förordningen ska träda i kraft före utgången av 2023. De rättsakter på lägre nivå som ska utfärdas med stöd av den grundläggande förordningen ska färdigställas under 2023 och 2024. Man strävar efter att samla in de första nya uppgifterna från jordbruksföretagen 2025, varvid resultat fås 2026 eller 2027.

2 Förslagets syfte

Genom att omvandla systemet till ett informationssystem för jordbruksföretagens hållbarhet (ISJH) kompletteras den miljörelaterade och sociala dimensionen i systemet i enlighet med strategin *Från jord till bord*. För att genomföra ändringen bör den grundläggande rättsakten om informationssystem för jordbruksföretagens redovisningsuppgifter (rådets förordning (EG) nr 1217/2009) ändras. Uppgiftsinsamlingen utvidgas till att omfatta den miljörelaterade och sociala dimensionen utöver den ekonomiska dimensionen. Samtidigt förenklas och moderniseras den nuvarande datamängden. Målet är även att motivera jordbrukare att delta i informationssystemet och hjälpa medlemsstaterna i uppgiftsinsamlingsprocessen.

I strategin *Från jord till bord* offentliggjordes följande mål när det gäller att omvandla systemet till ett informationssystem för jordbruksföretagens hållbarhet (ISJH):

- Stärka ISJR/ISJH-systemets roll i beslutsfattandet, forskningen, utvärderingen och den politiska analysen.
- Komplettera systemet med variabler som hänför sig till den miljörelaterade dimensionen och den sociala dimensionen.
- Införa innovativa, moderna och mer kompatibla uppgiftsinsamlingssystem och metoder.

- Möjliggöra jämförelse av jordbrukarnas rådgivningstjänster och jordbruksföretagens hållbarhet.

3 Förslagets huvudsakliga innehåll

I förslaget föreslås ändringar och utvidgningar av flera artiklar i förordning (EG) nr 1217/2009 om informationssystemet för jordbruksföretagens redovisningsuppgifter så att ISJR-systemet kan omvandlas till ISJH-systemet (artiklarna 1, 2, 3, 4, 5, 5a, 5b, 6, 7, 8, 16, 17, 19 och 19a). I flera artiklar är den främsta ändringen att ändra uttrycket ISJR till ISJH.

I förslaget utvidgas insamlingen av ISJR-uppgifter till att enligt ISJH-ändringen omfatta den miljörelaterade och sociala dimensionen utöver den ekonomiska dimensionen. Det variabelinnehåll som samlas in på företagsnivå i systemet utvidgas enligt detta. Antalet variabler och innehållet samt omfattningen preciseras senare i den delegerade förordningen och genomförandeförordningen som utfärdas med stöd av den grundläggande förordningen (artikel 1).

Att inkludera den sociala dimensionen innebär att uppgiftsinsamlingen i allt högre grad riktar sig inte bara till uppgifter på företagsnivå utan även till fysiska och juridiska personer (artikel 2).

I de flesta av EU:s medlemsstater betraktas ISJR-/ISJH-uppgiften inte som statistikproduktion trots att den är lagstadgad. Inte heller i Finland regleras ISJR-verksamheten av statistiklagen och därför kan inte de företagsspecifika material som statistikmyndigheterna samlar in användas för att producera ISJR-material. Enligt förslaget ska de myndigheter som ansvarar för insamling av ISJH-material kunna använda dessa övriga datakällor för att sammanställa ISJH-materialet (artikel 4). Genom att återanvända material och register som redan samlats in förebyggs även en ökad svarsbörda hos jordbruksföretagarna.

Enligt förslaget ska anonymiteten för jordbruksföretagen slopas vid ändringen. Med materialen ska till kommissionen överlämnas identifikationsnummer för företagen. På så vis blir det möjligt att med ISJH-materialet sammanlänka flera andra material på företagsnivå som samlas in i EU och även att dela materialet på EU-nivå (artiklarna 4, 8, 16).

Enligt förslaget ska jordbruksföretagarna ha skyldighet att delta i informationssystemet och att utöver de ekonomiska uppgifter som de lämnar in för närvarande lämna in uppgifter även om miljörelaterade och sociala aspekter. Efter utvidgningen ska systemet kallas ISJH-informationssystemet. Enligt förslaget till förordning ska medlemsstaterna genom nationell lagstiftning kunna hantera eventuella fall där företagarna låter bli att lämna in uppgifter (artikel 5). I en del av medlemsstaterna har ISJR-verksamheten redan nu betraktats som statistikproduktion som jordbruksföretagarna har haft skyldighet att delta i. Jordbruksföretagarnas villighet att lämna in material ska kunna ökas med hjälp av nationella åtgärder bland annat genom att från nationella medel betala ersättning till ISJH-gårdar och förse dem med företagsspecifika rapporter och olika jämförelserapporter (artikel 7). Dessa rapporter kan även utnyttjas i de rådgivningstjänster som jordbruksföretagen köper.

I förslaget tas inte ställning till nivån på den grundavgift som ska betalas till medlemsstaterna för leveranserna av material. Om medlemsstaten på nationell nivå eller för ett ISJH-område lämnar in mindre än 80 procent av den målsatta mängden material om jordbruksföretag höjs sanktionen, dvs. minskningen av grundavgiften, till 50 procent (artikel 19).

4 Förslagets rättsliga grund och förhållande till proportionalitets- och subsidiaritetsprincipen

Den rättsliga grunden för förslaget är artikel 43.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) som utgör den rättsliga grunden för de bestämmelser som är nödvändiga för att uppnå målen för den gemensamma jordbrukspolitikerna i EU.

Förslaget behandlas i ordinarie lagstiftningsförfarande med Europaparlamentet.

Statsrådet anser att förslagets rättsliga grund är korrekt.

Subsidiaritetsprincipen gäller, eftersom förslaget inte omfattas av EU:s exklusiva behörighet. Liksom ISJR kommer ISJH att tillhandahålla en gemensam och harmoniserad undersökning för att samla in uppgifter på gårdsnivå och göra uppgifter jämförbara. Förslaget till förordning har utarbetats för att stödja och begränsa bördan för både medlemsstater och jordbrukare. De viktigaste kriterierna för ISJH-uppgifter är konsekvens och jämförbarhet. Medlemsstaterna kan inte uppnå dessa kriterier utan EU-lagstiftning, som fastställer gemensamma definitioner, rapporteringsformat och kvalitetskrav. Själva insamlingen av uppgifter utförs bäst av medlemsstaterna.

Förslaget är förenligt med proportionalitetsprincipen, eftersom det kommer att säkerställa kvaliteten på och jämförbarheten hos ISJH:s ekonomiska, miljörelaterade och sociala uppgifter. På samma sätt kommer förordningen att se till att nätverket förblir relevant och anpassat för att tillgodose den gemensamma jordbrukspolitikens behov. Förordningen kommer även att göra insamlingen och användningen av uppgifter på gårdsnivå mer kostnadseffektiv. I linje med proportionalitetsprincipen begränsar sig denna förordning till det minimum som krävs för att uppnå målet och går inte utöver vad som krävs för det ändamålet.

Med hänsyn till förslagets mål och innehåll är en ändring av den befintliga förordningen det lämpligaste instrumentet. Viktiga EU-politikområden, såsom den gemensamma jordbrukspolitikerna, är beroende av jämförbara, harmoniserade och högkvalitativa uppgifter på gårdsnivå som finns tillgängliga på EU-nivå. Detta kan bäst säkerställas genom förordningar, som är direkt tillämpliga i medlemsstaterna och inte behöver införas i nationell lagstiftning först.

Statsrådet anser att kommissionens förslag är förenligt med proportionalitetsprincipen och subsidiaritetsprincipen.

5 Förslagets konsekvenser

Konsekvenser för förvaltningen

I Finland sköter Naturresursinstitutet ISJR-uppgiften. Utvidgningen av ISJR-systemet till ISJH-systemet skulle öka den administrativa bördan och kostnaderna för Naturresursinstitutet.

Konsekvenser för aktörer

Deltagandet i ISJR-systemet har varit frivilligt för jordbruksföretagarna i medlemsstaterna, och det har ansetts vara en förutsättning för att skapa ett högklassigt material. I förslaget föreslås det att ett jordbruksföretag som är kvalificerat som rapporterande företag i planen för urval av rapporterande företag ska tillhandahålla uppgifter. Medlemsstaterna ska kunna utfärda nationella bestämmelser för att hantera eventuella fall där företagarna låter bli att lämna in uppgifter.

U 68/2022 rd

Finland lämnar årligen in ett ISJR-urval till kommissionen i form av flera tusen variabler på gårdsnivå från cirka 730 jordbruksföretag. Detta är cirka 2,2 procent av de jordbruks- och trädgårdsproduktionsföretag som överskrider storleksgränsen för ISJR-företag. Dessa skulle omfattas även av skyldigheten att delta i ISJH. I Finland finns inga databaser som ger tillgång till ett uttömmande och tillräckligt exakta ISJR- och ISJH-variabler. För att sammanställa materialet krävs därför en aktiv insats och en positiv attityd av jordbruksföretagarna. Genom att bibehålla frivilligheten kan man bättre garantera att antalet företag och materialets kvalitet i ISJH-systemet upprätthålls.

ISJH-materialet skulle vara mer omfattande än det nuvarande ISJR-materialet. Beslut om det antal extra variabler med innehåll som behövs vid ISJH-utvidgningen ska fattas senare. Det är dock sannolikt att dessa ISJH-variabler inte fås i omfattande utsträckning från olika register i Finland. Således ökar reformen svarsbördan för de jordbruksföretagare som hör till ISJH-systemet.

ISJR-företagsmaterialen har lämnats till kommissionen i oidentifierbar form. I förslaget föreslås det att ISJH-materialet framöver ska lämnas in tillsammans med företagets identifikationsnummer. På så vis kan kommissionen bland annat sammanlänka ISJH-materialet med andra företagsspecifika material och erbjuda utvidgade material även för forskning, om möjligt i anonymiserad form. Förslaget kan försäkra dataskyddet för de ekonomiska uppgifter och övriga uppgifter som jordbruksföretagen (inkl. aktiebolag) lämnar ut. Om det i ett geografiskt område i Finland som klassificerats för uppgiftsinsamling finns endast få jordbruksföretag som representerar en viss produktionsinriktning, kan den sannolika källan spåras lätt genom att olika data-material slås ihop.

I förslaget föreslås det att man kan erbjuda ekonomiska bidrag till jordbruksföretagarna för att sporra dem att delta. Finansieringen ska dock härstamma från medlemsstaterna. EU erbjuder ingen direkt finansiering för detta. I förslaget föreslås det att jordbruksföretagen ska lockas även med företagsspecifika rapporter som tas ut från materialet. Finland har tillhandahållit rapporter till företagen sedan 1912, så detta är inte ett extra incitament.

Det föreslagna obligatoriska deltagandet i kombination med det möjligen försämrade dataskyddet kommer antagligen att minska jordbrukarnas villighet att gå med i verksamheten för lönsamhetsredovisning, vilket kan minska antalet ISJH-företag i Finland. Detta försämrar avsevärt planeringen av en ändamålsenlig jordbrukspolitik. ISJH-materialet hör till det material som ligger till grund för planeringen av politiken och uppföljningen av jordbrukets lönsamhet.

Konsekvenser för lagstiftningen

I Finland hör ISJR inte till statistikproduktion och de företagsspecifika material som samlats in för statistikändamål kan inte utnyttjas för att sammanställa materialet. För att kunna producera ISJH-material behövs nationell lagstiftning som ger rätt att i produktionen av ISJH-material utnyttja sådant material som ursprungligen samlats in för andra ändamål. Ändringsbehoven i den nationella lagstiftningen beror på förordningens slutliga innehåll. Ändringarnas omfattning kan inte uppskattas i detta skede.

Ekonomiska konsekvenser

Den grundläggande ISJR-avgift som betalas av EU har täckt endast cirka 20–30 procent av de kostnader som orsakats medlemsstaterna av ISJR-verksamheten. ISJH skulle öka kostnaderna för medlemsstaterna avsevärt (bland annat beroende på de nya variabelmängderna) och även om den grundläggande ersättningen eventuellt höjs skulle medlemsstaterna ansvara för en allt

större andel av kostnaderna för ISJR-/ISJH-verksamheten, om inte systemet får en bredare finansieringsgrund. Detta skapar utmaningar för Naturresursinstitutet som sköter produktionen av ISJR-/ISJH-material. Hur mycket kostnaderna ökar kan bedömas i närmare detalj när antalet ISJH-variabler, deras innehåll och kostnaderna för insamlingen klarnar.

De utgifter som ändringarna i förslaget medför täcks inom ramen för de anslag och årsverken som ingår i planerna för den offentliga ekonomin och statsbudgetarna. Riktlinjer för eventuella tilläggsresurser fastställs på sedvanligt sätt inom de beslutsprocesser som gäller den offentliga ekonomin och statsbudgetarna.

Miljökonsekvenser

Förslaget har indirekt positiva konsekvenser för miljön, eftersom det på ekonomisk hållbarhet fokuserade ISJR-systemet i förslaget kompletteras med ISJH-variabler som beskriver hållbarheten för miljön och den sociala hållbarheten. På så vis kan man med hjälp av ISJH-materialet studera hållbarheten på bred front.

6 Ålands behörighet

Enligt 18 § 24 punkten i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) har landskapet lagstiftningsbehörighet i fråga om statistik om förhållandena i landskapet. Produktionen av ISJR-/ISJH-material betraktas dock inte som statistikproduktion i Finland.

Enligt de nuvarande ISJR-bestämmelserna kan emellertid högst fem jordbruksföretag från landskapet höra till ISJR-/ISJH-systemet. Enligt ISJR-bestämmelserna kan genomsnittresultat för ett så litet antal jordbruksföretag inte publiceras av dataskyddsskäl. För närvarande finns inga jordbruksföretag från Åland i ISJR-materialet, men om det finns intresserade deltagare sköts insamlingen och registreringen av materialet om dem av ProAgria-centren på fastlandet.

7 Behandling av förslaget i Europeiska unionens institutioner och de övriga medlemsstaternas ståndpunkter

Förslaget behandlas i rådet för jordbruk och fiske.

Förslaget föredrogs för särskilda jordbrukskommittén den 11 juli 2022.

Förslaget föredrogs första gången för ISJR-kommittén den 30 juni 2022.

För behandling av förslaget i Europaparlamentet ansvarar utskottet för jordbruk och landsbygds utveckling (AGRI). Förslaget föredrogs för Europaparlamentet den 12 juli 2022.

De övriga medlemsstaternas ståndpunkter är i detta skede inte kända.

8 Nationell behandling av förslaget

Kommissionens förslag har behandlats vid jordbruks- och livsmedelssektionens (EU-18) möte den 7 juli 2022.

U-skrivelsen har beretts i samarbete mellan Naturresursinstitutet och jord- och skogsbruksministeriet.

U 68/2022 rd

Utkastet till U-skrivelse har behandlats i ett skriftligt förfarande i sektionen för jordbruk och livsmedel (EU-18) 31.8.-1.9.2022.

9 Statsrådets ståndpunkt

Statsrådet anser rent generellt att utvidgningen av ISJR-systemet till ISJH-systemet kan understödjas. Enligt statsrådet bidrar inkluderingen av hållbarhetsdimensionen till att utvidga möjligheterna att utnyttja systemet i undersökningar av hållbarheten och gör det även möjligt att studera ekonomiska konsekvenser och miljökonsekvenser parallellt.

Statsrådet anser att ett system som grundar sig på ett frivilligt deltagande bland företagarna och en så stor anonymitet som möjligt är det bästa sättet att säkerställa produktionen av ett högklassigt ISJH-material som omfattar ett tillräckligt antal jordbruksföretag.

Statsrådet förhåller sig reserverat till att anonymiteten för redovisningsmaterialet försämras. Att lämna in jordbruksföretagens identifikationsnummer tillsammans med redovisningsmaterialet kan äventyra dataskyddet för dem som lämnat uppgifter.

Statsrådet ställer sig positivt till att utvidga användningen av materialet för forskning, så länge dataskyddsnivån säkerställs på ett tillräckligt sätt. En hög dataskyddsnivå är en förutsättning för att det frivilliga systemet ska fortsätta.

Statsrådet förhåller sig reserverat till att deltagandet i informationssystemet görs obligatoriskt för jordbruksföretagarna. Om deltagandet i informationssystemet görs obligatoriskt för jordbruksföretagarna kan det enligt statsrådet trots förpliktande lagstiftning leda till att antalet ISJH-jordbruksföretag minskar och datamaterialets kvalitet försämras.